

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Švehly a soudců JUDr. Michala Mědíka a JUDr. Jany Sedlářové v právní věci

žalobce: Římskokatolická farnost Kralupy nad Vltavou
se sídlem Kralupy nad Vltavou, Chmelova 212, IČ 49519085,
zastoupený JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D., advokátem
se sídlem Praha 4, na Podkovce 281/10,

za účasti účastníka: Česká republika – Státní pozemkový úřad
se sídlem Praha 3, Žižkov, Husinecká 1024/11a, IČ 01312774,
za něž jedná

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových

se sídlem Praha 2, Nové Město, Rašínovo nábřeží 390/42, IČ 69797111,

o vydání nemovitostí, o nahrazení rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj a hlavní město Praha, ze dne 20. června 2017, č.j. SPU 238771/2017, o odvolání účastníka proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. října 2019, č.j. 38C 70/2017-388,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se zrušuje a věc se tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně žalobě vydal žalobci pozemky parc. č. 568/11, 344/2 a 349/2 v k. ú. Velvary (výrok I.), rozhodl o nahrazení uvedeného rozhodnutí správního orgánu (výrok II.) a uložil účastníkovi povinnost nahradit žalobci náklady řízení v částce

42.592 Kč k rukám advokáta žalobce (výrok III.). Po konstatování, že žalobce je osobou oprávněnou a účastník osobou povinnou, předmětné pozemky byly historickým majetkem žalobce, jenž mu byl odňat v důsledku majetkové křivdy, soud prvního stupně uvedl, že z provedeného dokazování – zejména z katastrální mapy založené na č. l. 169 spisu a jejím porovnáním s výřezem územního plánu obce Velvary na č. l. 168 spisu – není zřejmé, že by veřejně prospěšná stavba (přeložka silnice II/240) měla předmětné pozemky zasáhnout, neboť podle této mapy je zřejmé, že trasa veřejně prospěšné stavby bude vedena jižněji mimo pozemek parc. č. 349/2 a pozemku parc. č. 568/11 se nedotýká vůbec. Žalobce v mezidobí po podání žaloby požádal in eventum o vydání částí předmětných pozemků nezasažených veřejně prospěšnou stavbou dopravní infrastruktury a v tomto směru navrhl, aby soud prvního stupně připustil změnu žaloby, což soud prvního stupně učinil. Soud prvního stupně nakonec dospěl k závěru, že všechny předmětné pozemky lze žalobci vydat, neboť zde není překážka pro jejich vydání ve smyslu § 8 odst. 1 písm. f/ zák. č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále jen, „ZMV“), proto žalobě vyhověl a současně podle § 250j o.s.ř. rozhodl o nahrazení předmětného rozhodnutí správního orgánu. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o.s.ř.

2. Proti tomuto rozsudku podal účastník včasné odvolání, v němž zopakoval svoje stanovisko k žalobě a zdůraznil, že předmětné pozemky jsou potřebné pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby přeložky II/240 (obchvatu obce Velvary), což potvrzuje Dokumentace záměru II/240 Velvary, obchvat. Poukázal dále na rozsudky zdejšího soudu ze dne 8.9.2016, č.j. 4 Co 135/2015-85, ve spojení s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 27.4.2017, sp. zn. 28Cdo 349/2017, a ze dne 12.1.2017, č.j. 4Co 167/2016-19, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2.4.2019, sp.zn. 28Cdo 335/2019. Navrhoval, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobu zamítne a účastníkovi přizná náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

3. Žalobce se k odvolání vyjádřil tak, že považuje rozhodnutí soudu prvního stupně za věcně správné. Žalobce soudu prvního stupně předložil výřez grafické části územního plánu obce Velvary a katastrální mapu obce Velvary, jejichž průnikem lze zjistit, že předmětné pozemky nejsou dotčeny veřejně prospěšnou stavbou. Účastníkem poukazované rozsudky zdejšího soudu nemohou změnit důvodnost žalobního nároku. Žalobce proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a přiznal mu náhradu nákladů odvolacího řízení.

4. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo i z důvodů, které nebyly v odvolání výslovně uplatněny (§ 212, § 212a odst. 2, 3 a 5 a § 205 odst. 2 o.s.ř.), přihlížel k vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, načež dospěl k závěru, že odvolání je důvodné, neboť zde nejsou dány předpoklady pro potvrzení ani pro změnu napadeného rozsudku.

5. Podle § 8 odst. 1 písm. f/ ZMV věc nelze vydat v případě, že se jedná o část pozemku nebo stavby, která je potřebná pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby dopravní nebo technické infrastruktury, vymezenou ve schválené územně plánovací dokumentaci, pro kterou lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit; to neplatí, postačí-li pro veřejně prospěšnou stavbu zřízení věcného břemene.

6. V projednávané věci je ze žaloby zřejmé, že žalobce požadoval vydání celých předmětných pozemků v k. ú. Velvary. V průběhu řízení navrhl, aby dokazování bylo doplněno geometrickým oddělovacím plánem, jímž by z předmětných pozemků byly odděleny části, jež nebudou dotčeny výlukovým důvodem podle § 8 odst. 1 písm. f/ ZMV (podání ze dne 26.10.2018). Následně žalobce soudu sdělil, že z obrázků obsažených v Dokumentaci záměru podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí v rozsahu přílohy č 4 – II/240 Velvary obchvat“ plyne, že zeleně vyznačená část pozemku parc. č. 568/11 v k. ú. Velvary touto stavbou dotčena nebude (podání ze dne 28.8.2019). Z těchto podání soud prvního stupně dovodil, že jimi žalobce změnil podanou žalobu a tuto změnu usnesením vyhlášeným při jednání konaném dne

18.10.2019 připustil. Odvolací soud je však nucen konstatovat, že tato podání neobsahují žádný petit, jemuž by bylo možné vyhovět, ani skutková tvrzení, jež by změnu žaloby odůvodňovala, jsou tedy z tohoto pohledu neurčitá. Proto pokud soud prvního stupně považoval tato podání za návrhy na připuštění změny žaloby, pak měl žalobce vést k odstranění vad těchto návrhů. Jestliže tak soud prvního stupně neučinil před tím, než o návrhu na připuštění změny žaloby rozhodl, nezbyvá, než žalobce vést k odstranění vad změněné žaloby podle § 43 o.s.ř. se všemi procesními důsledky z toho plynoucími.

7. Závěry soudu prvního stupně, jež jej vedly k vydání předmětných pozemků, jsou pak nepřezkoumatelné. Soud prvního stupně vyšel z grafické části územního plánu obce Velvary, který nebyl nijak specifikován, tudíž se nelze ani domnívat, že jde o územní plán účinný nejpozději ke dni podání výzvy, tj. ke dni 13.12.2013, když podle již ustáleného právního názoru odvolacího soudu je pro posouzení existence výlukového důvodu podle § 8 odst. 1 písm. f/ ZMV je rozhodující územně plánovací dokumentace účinná (platná) nejpozději ke dni podání výzvy k vydání majetku oprávněné osobě v režimu ZMV. Tento právní závěr byl odvolacím soudem prezentován např. v rozsudku ze dne 7.2.2019, č.j. 4Co 244/2017-96, který byl napaden dovoláním, jež bylo usnesením Nejvyššího soudu ze dne 6.11.2019, sp.zn. 28Cdo 2777/2019, odmítnuto, proto odvolací soud nemá důvod se od výše uvedeného názoru jakkoliv odchylovat. V uvedené grafické části územního plánu obce Velvary založeném na č. l. 168 nejsou předmětné pozemky vůbec vyznačeny, proto není zřejmé, z čeho vycházel soud prvního stupně při úvaze, že tyto pozemky nejsou zasaženy veřejně prospěšnou stavbou dopravní infrastruktury, když výřez na č. l. 169 je zvětšenou mapou, do níž byla učiněna linka (pravděpodobně) obyčejnou tužkou, jež má (snad) být vodítkem pro polohu pozemků parc. č. 344/2 a 349/2 ve výřezu územního plánu obce Velvary na č. l. 168 spisu, kde se tato linka nachází rovněž. Na č. l. 161 spisu je pak založena grafická část územního plánu obce Velvary ze dne 8.7.2019, jíž soud prvního stupně ve svém rozsudku nijak nezhodnotil, byť byla jako důkaz provedena při jednání konaném dne 9.7.2019. Nezbyvá tedy než uzavřít, že případná existence výlukového důvodu podle § 8 odst. 1 písm. f/ ZMV nebyla soudem řádně vyšetřena, proto již z tohoto důvodu napadený rozsudek nemůže obstát.

8. Existence výlukového důvodu musí být prokázána, přičemž důkazní břemeno v tomto směru nese stát, neboť je to právě stát, kdo má ohledně existence výlukového důvodu bránícímu vydání žádaných pozemků (nemovitostí) rovněž povinnost tvrzení. Tomu tedy musí odpovídat poučení podle § 118a o.s.ř., jež však bylo soudem prvního stupně při jednání konaném dne 2. 10. 2018 dáno v rozporu s uvedenou tezí žalobci, čímž bylo důkazní břemeno ohledně existence výlukového důvodu (v tomto případě podle § 8 odst. 1 písm. f/ ZMV) nesprávně přeneseno na žalobce, tedy oprávněnou osobu.

9. Po zhodnocení všech uvedených skutečností dospěl odvolací soud k závěru, že řízení je zatíženo vadami, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, kdy za odvolacího řízení nemohla být zjednána náprava, proto odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 219a odst. 1 písm. a/ o.s.ř. zrušil a věc podle § 221 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, v němž se soud prvního stupně nejprve pokusí odstranit vady podání žalobce ze dne 26.10.2018, resp. 28.8.2019, postupem podle § 43 o.s.ř. a podle výsledku bude v řízení pokračovat buď o původním žalobním nároku nebo o nároku změněném. Poté provede řádné zkoumání existence výlukového důvodu podle § 8 odst. 1 písm. f/ ZMV a za tím účelem rovněž zváží, zda bude v tomto směru třeba účastníka řízení poučit podle § 118a o.s.ř. a o věci znovu rozhodne.

10. O náhradě nákladů tohoto odvolacího řízení bude rozhodnuto soudem prvního stupně v rámci rozhodnutí ve věci samé (§ 224 odst. 3 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 11. února 2021

JUDr. Jiří Švehla
předsedkyně senátu